

СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

В умовах системної кризи в економіці країни та мінливого зовнішнього середовища сучасний стан господарювання сільськогосподарських підприємств вирізняється нестабільністю та значним ступенем ризику. Отже, в умовах, що склалися актуальною є проблема забезпечення ефективного соціально-економічного розвитку сільськогосподарських підприємств ґрунтуючись на переході до значно вищого рівня розвитку, розробки інноваційних заходів, котрі б дали змогу пристосуватись до існуючих коливань в ринковому середовищі, також зміцнити свої конкурентні позиції на ринку. Одним із інноваційних інструментів в покращенні системи управління сільськогосподарськими підприємствами є стрес-тестування.

Лук'яненко І. Г наголошує на тому, що процедуру стрес-тестування окремого суб'єкта господарювання варто починати з аналізу галузі, до якої він належить, і побудови економіко-математичної моделі визначення та оцінки впливу основних чинників на фінансову стійкість галузі загалом. Отримана на даному етапі інформація може використовуватись як допоміжна при проведенні процедури стрес тестування безпосередньо для обраного окремого підприємства відповідної галузі [1, с. 58].

В сучасних умовах, актуальною залишається проблема формування концепції комплексного дослідження фінансової стійкості підприємств із застосуванням сучасних економіко-математичних моделей і проведення на їх основі стрес-тестування.

Єдиного визначення «стрес-тестування» в економічній літературі не існує. Стрес-тестування – це узагальнюючий термін, що поєднує групу методів оцінки впливу на фінансове становище організації несприятливих подій, обумовлених як «виняткові, але можливі». Метою проведення стрес-тестування є оцінка ризиків та визначення спроможності протистояти потрясінням на фінансовому ринку. За його допомогою визначаються особливо вразливі місця окремих сфер діяльності підприємства [2, с. 99].

Одними з інноваційних заходів забезпечення і підтримки фінансового стану сільськогосподарських підприємств є оцінка їх здатності забезпечувати розвиток своєї діяльності в умовах потенційних ризиків, що можливо реалізувати шляхом запровадження методів стрес-тестування в управлінську практику.

Стрес-тестування - метод кількісної оцінки ризику, який полягає у визначенні величини неузгодженої позиції, яка наражає підприємство на ризик та у визначенні шокової величини зміни зовнішнього фактора - валютного курсу, процентної ставки тощо. Поєднання цих величин дає уявлення про те, яку суму збитків чи доходів отримає підприємство у разі, якщо події розвиватимуться за закладеними припущеннями. Шокова величина - гіпотетична величина зміни фактора зовнішнього оточення - рівня процентної ставки, значення валютного курсу тощо, яка використовується в стрес-тестуванні. Шокова величина має відповідати двом критеріям: бути суттєвою та ймовірною [2, с.7].

Закордонний досвід свідчить про те, що на практиці існує чотири основні методи здійснення стрес-тестування: метод оцінки втрат; метод еластичностей; сценарний метод; індексний метод. В Україні найбільш вживаними є сценарний аналіз та аналіз чутливості.

Отже, стрес – тестування в системі управління сільськогосподарськими підприємствами є надзвичайно важливим інструментом забезпечення в першу чергу їх конкурентоспроможності, а також фінансової стійкості в цілому. В сільському господарстві враховуючи їх специфічні галузеві ризики, моделювання виробничих процесів в різних стресових ситуаціях виступає інструментом перспективного планування діяльності, і як наслідок, попередить виникнення кризових ситуацій. На нашу думку, проблематика стрес – тестування саме сільськогосподарських підприємств на сьогоднішній день мало досліджена, тому вимагає подальших наукових досліджень.

Список використаної літератури

1. Лук'яненко І. Г Методи стрес-тестування фінансової стійкості підприємств України / І. Г Лук'яненко// Бізнес Інформ. – 2013. - № 11. - С. 57 - 64.
2. Андриевская И. К. Стресс-тестирование: обзор методологий / И. К. Андриевская // Управление в кредитной организации. – 2007. – № 3. – С. 99
3. Веріга Г. В. Стрес-тестування як інструмент оцінки валютних ризиків підприємства / Г.В. Веріга// Економіка, фінанси, право. – 2013. - № 7. - С. 6 - 9.